

1601 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Anna Feldner en 22 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen:

De in artikel 1, onder 1°, voorgedragen verzoekster, Anna Feldner, is geboren te Obersaal (Duitsland) uit Duitse ouders. In 1923 kwam zij naar Nederland; sedertdien woont zij onafgebroken hier te lande. Zij was in verschillende dienstbetrekkingen werkzaam. Thans drijft zij voor eigen rekening een pension, uit de pensioengelden voorziet zij in haar onderhoud. Tijdens de oorlogsjaren zag zij zich, teneinde terugzending naar Duitsland te voorkomen, gedwongen lid te worden van twee Duitse instellingen. Zij verkreeg dubbele bonkaarten, doch stond één kaart af aan de illegaliteit. Andere extra-verstrekkings van Duitse zijde heeft zij met Nederlanders gedeeld. Medegelet op de tijdens de bezetting aangenomen houding kan zij als ingeburgerd worden beschouwd.

De staatloze verzoeker, voorgedragen in artikel 1, onder 2°, Franciscus Wilhelmus Aloysius Funke, genaamd Küpper, werd in 1908 te Rotterdam geboren als zoon van een staatloze (van origine Duitse) vader en van een als Nederlandse geboren moeder. Sedert zijn geboorte woont verzoeker zonder onderbreking hier te lande. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en verbond zich in 1927 voor de tijd van een jaar voor de vrijwillige landstorm. Evenals zovele andere Nederlandsgezinde staatlozen van Duitse herkomst werd hij door de bezetters als Duitser beschouwd en als zodanig „uitgenodigd” om voor de S.S. te tekenen. Toen hij, ondanks hevige pressie, weigerde, werd hij medio 1942 gedwongen om in Duitsland te gaan werken. Hij heeft zich aan die tewerkstelling niet onttrokken; dit ware voor hem of voor zijn verwanten, omdat hij als wederspanning te boek stond, in hoge mate riskant geweest.

Regina Guggenberger, voorgedragen in artikel 1, onder 3°, werd in 1897 te Schnaitsee (Duitsland) geboren en is van Duitse nationaliteit. Zij is sinds 1923 onafgebroken in ons land gevestigd en heeft zich aan de Nederlandse zeden en gewoonten aangepast. Gedurende de oorlogsjaren heeft zij zich goed gedragen. Als verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4°, genaamd Franciscus Ignatius Horrichs, werd in 1914 te Born in Limburg geboren uit een Duitse vader en een van origine Nederlandse moeder. Sedert zijn geboorte woont hij zonder onderbreking hier te lande. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich als een oprecht vriend van het Nederlandse volk doen kennen. Verzoeker is werkzaam bij de Rijksdienst voor Landbouwherstel en kan op voldoende wijze in zijn onderhoud voorzien.

De in artikel 1, onder 5°, voorgedragen verzoeker Heinz Jacobowitz is geboren te Berlijn (Duitsland) uit Duitse ouders. In 1934 vestigde hij zich in Nederland; sindsdien heeft hij hier te lande onafgebroken gewoond. Gedurende de bezettingstijd werd hij door de Duitsers als onderduiker gearresteerd en overgebracht naar het kamp Westerbork. Hier verbleef hij tot aan de bevrijding. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, heeft zich aan de Nederlandse zeden en gewoonten aangepast. Hij is thans als procuratiehouder verbonden aan een agentuur- en commissiehandel. Door het Ministerie van Economische Zaken is verzoekt de naturalisatie met voorrang te behandelen.

De staatloze verzoeker, Otto Landsberg, voorgedragen in artikel 1, onder 6°, werd in 1869 te Rybnik (Duitsland) geboren. In 1934 vluchtte hij uit Duitsland en vestigde hij zich in Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken gewoond heeft. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Van de opbrengst van zijn vermogen kan hij leven.

De verzoekster, genaamd Käthe Elise Marie Lehmann, voorgedragen in artikel 1, onder 7°, werd in 1890 te Schwedt (Duitsland)

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Zij verblijft sinds 1923 onafgebroken hier te lande en heeft zich aan de Nederlandse leefwijze aangepast. Gedurende de oorlog heeft zij zich als een vriendin van het Nederlandse volk gedragen. Zij leeft van de opbrengst van haar kapitaal.

De staatloze verzoeker Hermann Salmang, voorgedragen in artikel 1, onder 8°, werd in 1890 te Aken (Duitsland) uit Duitse ouders geboren. Sedert 1935 woont hij onafgebroken in ons land. Gedurende de oorlog is hij met zijn gezin moeten onderduiken. Verzoeker is sedert 1935 als scheikundig-ingenieur in dienst van de N.V. de Sphinx te Maastricht. Hij geeft waardevolle adviezen aan de keramische industrie. De Minister van Economische Zaken heeft verzoekt aan H. Salmang's naturalisatie-aanvraag voorrang te verlenen.

In artikel 1, onder 9°, wordt voorgedragen Erich Eduard Hans Spielmann, geboren te Dresden, 13 Juni 1905, wonende te Amsterdam. Verzoeker heeft de Duitse nationaliteit. Hij vestigde zich in 1933 in Nederland en woont van die tijd af zonder onderbreking hier te lande. Hij is ingeburgerd en niet voornemens zich elders te vestigen. Als directeur van een confectiekledingbedrijf heeft hij een genoegzaam bestaan. Tijdens de bezetting heeft hij een goede houding aangenomen.

De in artikel 1, onder 10°, voorgedragen verzoeker, Johann Terhorst, werd in 1909 te Liedern (Duitsland) geboren. Van 1917 af woont hij onafgebroken in ons land. Hij bezocht de landbouwschool te Winterswijk en beheert sedert 1939 een landbouwbedrijf met daaraan verbonden kippenfokkerij. Hij gevoelt zich Nederlander en heeft gedurende de oorlogsjaren herhaaldelijk van zijn Nederlandse gezindheid blijk gegeven, niettegenstaande de bezetters zware druk op hem uitoefenden. Hij weigerde zijn kinderen naar de Duitse school te zenden en bleef met zijn gezin een jaar lang van alle distributiebescheiden verstoken, omdat hij deze niet van de Duitsers wilde ontvangen. Na aan herhaalde oproepingen voor de militaire dienst niet te hebben voldaan, is verzoeker ten slotte gezwicht toen, met represailles tegen zijn echtgenote, een geboren Nederlandse, bedreigd werd. In Juli 1943 werd hij bij het Duitse leger ingelijfd. Nadien heeft hij onafgebroken pogingen aangewend om te deserteren, waarin hij in Februari 1944 slaagde.

Ernestine Therese Antonie Tisch, voorgedragen in artikel 1, onder 11°, werd in 1911 te Wenen (Oostenrijk) geboren. Zij bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Adressante kwam op negenjarige leeftijd met een kindertransport naar Nederland en heeft sedertdien hier te lande hoofdverblijf gehad. Tot haar achttiende jaar was zij haar pleegmoeder in de huishouding behulpzaam. Vervolgens was zij enige tijd als kinderjuffrouw werkzaam. Van 1936 af is zij verpleegster in het Wilhelminagasthuis te Amsterdam. In 1944 werd zij door de Duitsers gearresteerd en in een concentratiekamp opgesloten wegens het smokkelen van illegale lectuur en pakketjes ten behoeve van geallieerde piloten, die verpleegd werden in het ziekenhuis waaraan zij verbonden was. Door de Amerikanen werd zij uit het kamp te Dachau bevrijd. Thans is zij wederom als verpleegster te Amsterdam werkzaam.

Heinz Umrath, genoemd in artikel 1, onder 12°, is te Berlijn (Duitsland) geboren. Sinds 1936 woont hij onafgebroken in Nederland. Gedurende de oorlogsjaren was hij van 1942 tot 1943 in het kamp te Westerbork voor de Joodse Raad werkzaam. Hij heeft toen vele medevervolgden kunnen helpen. In 1943 kon hij Westerbork verlaten. Daarna verleende hij zoveel in zijn vermogen lag steun aan de illegaliteit. Als secretaris bij een firma in textiel en gordijnfournituren kan hij in zijn onderhoud voorzien.

Martinus Josephus Verheggen, voorgedragen in artikel 1, onder 13°, werd in 1897 te Borkel en Schaft thans gemeente Valkenswaard (Noordbrabant) geboren en bezit de Belgische nationaliteit. Hij is hier te lande geboren en getogen en heeft zich gedurende de bezettingstijd gedragen, zoals van een toekomstig Nederlander mocht worden verwacht. Als fabrieksarbeider voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Christina Maria Philippina de Wolf, voorgedragen in artikel 1, onder 14°, werd in 1884 te Kampen geboren uit Nederlandse ouders. Zij huwde in 1916 met de Duitse onderdaan Gustav Friedrich Paul Fischer en verloor dientengevolge haar Nederlandse nationaliteit. Na het overlijden van haar echtgenoot in 1920 verzuimde zij tijdig de kennisgeving te doen, bedoeld in artikel 8 van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, waardoor zij haar oorspronkelijke nationaliteit zou hebben teruggekregen. Afgezien van het tijdvak 1910 tot 1914, heeft zij steeds in Nederland gewoond. Verzoekster heeft haar Nederlandse afstamming nimmer verloochend. Zij drijft voor eigen rekening een sigarenwinkel en kan op voldoende wijze in haar onderhoud voorzien.

De staatloze verzoeker Karl Wollin, genoemd in artikel 1, onder 15°, werd in 1892 te Praag (Tsjecho-Slowakije) geboren. Hij woont

sinds 1939 onafgebroken in ons land en heeft zich aan de Nederlandse zeden en gewoonten aangepast. Hoewel hij van Joodsen bloede was, hebben de bezetters hem niet gedeporteerd, omdat hij gemengd gehuwd was. Toen hij in Juli 1944 opgeroepen werd om op een vliegveld te gaan werken, is hij ondergedoken. Als scheikundige heeft adressant zich een positie in het Nederlandse bedrijfsleven verworven. Het Ministerie van Economische Zaken verzocht de naturalisatie-aanvraag bij voorrang te behandelen.

Heinrich Rudolf Hatting, voorgedragen in artikel 2, onder 1°, is hier te lande geboren en getogen. Hij heeft nimmer een nationaliteit bezeten en was als staatloze van 1915 tot 1918 hier te lande in militaire dienst. Zijn gedrag gedurende de bezettingsjaren was zeer behoorlijk. Hij kreeg een tijdlang geen distributiebescheiden, omdat hij deze niet van de Duitsers wilde ontvangen. Hij is caféhouder en heeft voldoende middelen van bestaan.

De Nederlandse onderdaan Heinrich Christoph Bertus Reissner, voorgedragen in artikel 2, onder 2°, is in 1918 te Padang (Indonesië) geboren. Zijn gehele leven heeft hij in Indonesië gewoond. Van Mei 1941 tot Februari 1942 was hij in militaire dienst. Hij werd krijgsgevangen gemaakt en verbleef tot aan de bevrijding in Japanse krijgsgevangenkampen. Daarna was hij wederom in militaire dienst. Thans is hij werkzaam als inspecteur bij de huisvestingsorganisatie te Bandoeng. In zijn onderhoud kan hij voorzien.

De in artikel 2, onder 3°, genoemde verzoeker Gerardus Theodorus van Riswick, werd in 1899 te Bergen in Limburg geboren uit staatloze ouders. Hij heeft nimmer een nationaliteit bezeten. Sedert zijn geboorte woont hij zonder onderbreking hier te lande. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en vervulde dienstplicht in het Nederlandse leger. Verzoeker gevoelt zich Nederlander en heeft zich dienovereenkomstig tijdens de bezetting gedragen. Als machinaal houtbewerker verdient hij het brood.

De staatloze verzoeker Gerhard Michael Seugling, genoemd in artikel 2, onder 4°, is in Nederland geboren en getogen. Hij genoot een Nederlandse opvoeding en huwde met een Nederlandse vrouw. Zijn uit dit huwelijk geboren kinderen bezitten reeds het Nederlanderschap ingevolge het bepaalde bij artikel 2, onder c, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. In het Nederlandse leger vervulde adressant zijn militaire dienst. Als cartonagefabrikant verdient hij het brood voor zich en de zijnen. Zijn gedrag in de oorlogsjaren was goed.

De verzoeker Adam Staats, genoemd in artikel 2, onder 5°, werd in 1922 te Slonsko (Polen) geboren en bezit de Poolse nationaliteit. Hij verbleef vanaf zijn geboorte tot 1939 in Polen. Van September 1939 af streed hij in Poolse en geallieerde dienst tegen de Duitsers. In 1944 nam hij deel aan de bevrijding van Nederland. Na zijn demobilisatie vestigde hij zich in ons land. Hij huwde met een Nederlandse vrouw en voorziet als monteur in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bezwezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

De in artikel 1, onder 6° en 8°, genoemde verzoekers hebben voor het intreden der meerderjarigheid van hun in artikel 3 genoemde kinderen het verzoek om naturalisatie ingediend. Het is billijk deze kinderen bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

WIJERS.

